

Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

Скопје, 31 мај 2021 година

Соопштение за печат

Позначајни движења кај останатите финансиски институции^{1,2} (ОФИ): прв квартал на 2021 година

- Вкупните средства на останатите финансиски институции (ОФИ), во првиот квартал на 2021 година, достигнаа 146.173 милиони денари и се зголемија за 7.775 милиони денари, на квартална основа. Структурата на средствата на ОФИ укажува дека пензиските фондови и натаму имаат најголемо учество во вкупните средства на ОФИ од 64,9%, по што следуваат средствата на осигурителните друштва со учество од 19,0%.
- Овој квартал, вкупните средства на останатите финансиски институции (ОФИ) бележат квартален и годишен раст од 5,6% и 20,4%, соодветно. Пензиските фондови се главен носител на позитивните движења по двете основи, но раст, иако помал, е забележан и кај сите други потсектори.

Табела 1. Вкупни средства/обврски на ОФИ³

	Кв.1 2020	Кв.4 2020	Кв.1 2021	Квартални промени		Годишни промени		Структура (Вкупно ОФИ)
				Кв.1 2021/Кв.4 2020		Кв.1 2021/Кв.1 2020		
	Состојби, во милиони денари			МИЛИОНИ денари	%	МИЛИОНИ денари	%	%
1. Останати финансиски институции	121,441	138,398	146,173	7,775	5.6	24,732	20.4	100
1.1 Осигурителни друштва	25,845	26,441	27,708	1,267	4.8	1,863	7.2	19.0
1.2 Пензиски фондови	75,581	89,585	94,888	5,303	5.9	19,307	25.5	64.9
1.3 Инвестициски фондови	7,786	9,080	9,660	580	6.4	1,874	24.1	6.6
1.4 Други ОФИ	12,229	13,292	13,916	624	4.7	1,687	13.8	9.5
1.4.1 Финансиски друштва	4,665	5,127	5,622	495	9.6	957	20.5	3.8
1.4.2 Лизинг друштва	5,830	6,275	6,401	126	2.0	570	9.8	4.4
1.4.3 Друштва за управување со пензиски и инвестициски фондови	1,734	1,891	1,894	3	0.2	160	9.2	1.3

Извор: НБРСМ.

¹ Во останатите финансиски институции се вклучени: инвестициските фондови, пензиските фондови, осигурителните друштва, друштвата за управување со инвестициските фондови и друштвата за управување со пензиските фондови, финансиските друштва и друштвата даватели на финансиски лизинг.

² Во август 2018 година е направена ревизија на податоците за првиот квартал на 2018 година заради примената на нова методологија согласно со новиот Прирачник и новото Упатство за монетарна и финансиска статистика на ММФ од 2016 година. Клучни се две промени. Првата се однесува на промената на третманот на финансиските инструменти деноминирани во денари со валутна клаузула, коишто согласно со новата методологија од категоријата „денари“ се прераспределени во категоријата „странска валута“. Втората промена е во прикажувањето на исправката на вредноста на финансиските инструменти, којашто наместо во капиталот се прикажува во рамки на категоријата „останати обврски“. За повеќе информации види на следнава врска:
http://www.nbrm.mk/content/statistika/informacii/Informacija_za_promeni_vo_monetarnata_statistika_mk.pdf.

³ За потребите на ова соопштение, во категоријата „Други ОФИ“ се опфатени: друштвата за управување со инвестициските фондови и друштвата за управување со пензиските фондови, финансиските друштва и друштвата даватели на финансиски лизинг.

Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

- **Најзначајни инструменти на страната на средствата на ОФИ** се вложувањата во должнички и сопственички хартии од вредност⁴ (учество од 48,3% и 23,9%, соодветно), како и вложувањата во валути и депозити (учество од 14,2%). **Гледано на страната на обврските**, најголемиот дел се однесуваат на обврските врз основа на технички резерви на осигурувањето⁵ и капиталните сметки⁶ (учество од 56,4% и 34,5%, соодветно).

Табела 2. Средства/обврски на ОФИ, по потсектори и по финансиски инструменти, кв. 1 2021

	Вкупно ОФИ		Пензиски фондови		Осигурителни друштва		Инвестициски фондови		Други ОФИ	
	состојба (во мил. ден.)	учество (во %)	состојба (во мил. ден.)	учество (во %)	состојба (во мил. ден.)	учество (во %)	состојба (во мил. ден.)	учество (во %)	состојба (во мил. ден.)	учество (во %)
Вкупни средства	146,173		94,888		27,708		9,660		13,916	
Валути и депозити	20,803	14.2	9,737	10.3	6,463	23.3	3,381	35.0	1,222	8.8
Хартии од вредност различни од акции	70,569	48.3	55,548	58.5	11,201	40.4	2,896	30.0	924	6.6
Кредити	9,832	6.7	0	-	182	0.7	8	0.1	9,642	69.3
Акции и останат сопственички капитал	34,927	23.9	29,590	31.2	1,858	6.7	3,360	34.8	119	0.9
Технички резерви на осигурување	2,019	1.4	0	-	2,019	7.3	0	-	0	-
Финансиски деривати	2	-	0	-	0	-	2	-	0	-
Останати средства	4,984	3.4	13	0.0	4,536	16.4	12	0.1	422	3.0
Нефинансиски средства	3,036	2.1	0	-	1,450	5.2	0	-	1,586	11.4
Вкупни обврски	146,173		94,888		27,708		9,660		13,916	
Кредити	7,539	5.2	0	-	0	0.0	0	-	7,539	54.2
Технички резерви на осигурување	82,446	56.4	66,041	69.6	16,405	59.2	0	-	0	-
Финансиски деривати	2	0.0	0	-	0	-	2	-	0	-
Останати обврски	5,711	3.9	258	0.3	3,133	11.3	117	1.2	2,203	15.8
Капитални сметки	50,474	34.5	28,589	30.1	8,170	29.5	9,540	98.8	4,175	30.0

Извор: НБРСМ.

- **Гледано по инструменти**, на страната на средствата, главен двигател на кварталниот и годишниот раст се зголемените вложувања во должнички и сопственички хартии од вредност. На страната на обврските, поголем придонес кон растот на квартална и годишна основа имаат капиталните сметки и техничките резерви на осигурувањето.

⁴ Должничките хартии од вредност (ДХВ) се однесуваат на хартиите од вредност различни од акции согласно со меѓународната класификација на финансиските инструменти, како што е објавено во билансите и прегледите на останатите финансиски институции.

⁵ Техничките резерви на осигурувањето содржат: нето-капитал на домаќинствата во резерви од животно осигурување, нето-капитал на домаќинствата во пензиските фондови и претплатени премии и резерви наспроти книговодственото побарување (неживотното осигурување).

⁶ Капиталните сметки ги опфаќаат: сопственичките вложувања, задржаната добивка, добивката од тековната година, општата и посебната резерва и вредносните приспособувања.

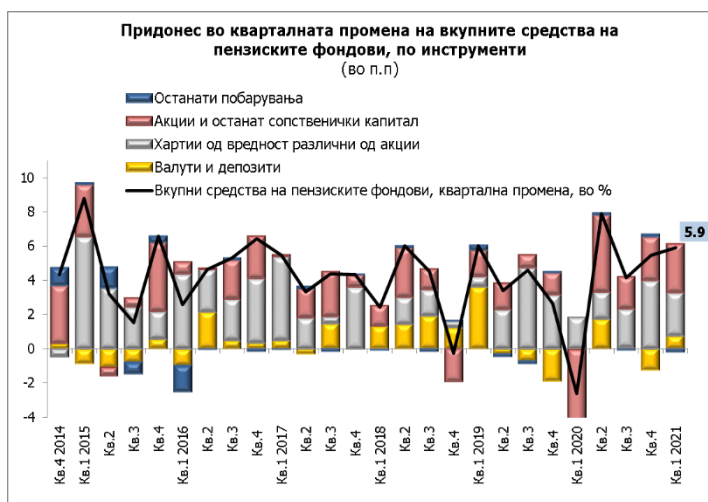
Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

Извор: НБРСМ.

Позначајни движења кај ОФИ, по видови институции

- **Вкупните средства на пензиските фондови (задолжителни и доброволни),** во првото тримесечје од 2021 година се повисоки за 5,9% на квартална основа и 25,5% на годишна основа. Анализирани по инструменти, кварталниот и годишниот раст произлегуваат од зголемените вложувања во должнички и сопственички хартии од вредност, при помал, но позитивен придонес на валутите и депозитите. На страната на обврските, растот на квартално и годишно ниво пред сè произлегува од зголемените капитални сметки и технички резерви на осигурувањето.

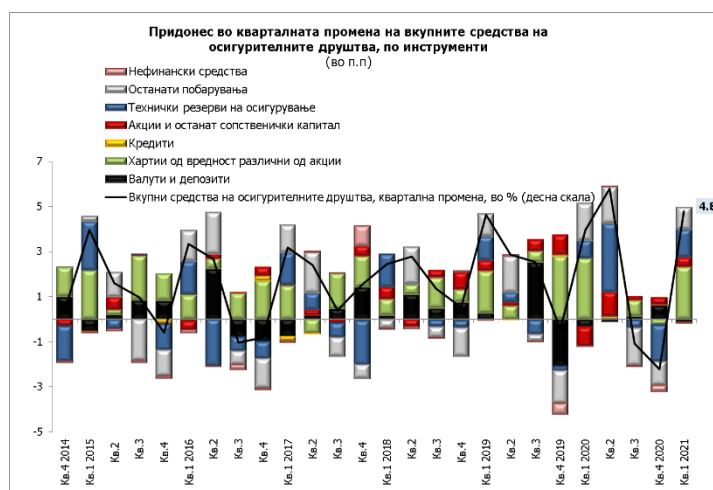

Извор: НБРСМ.

Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

- Во првиот квартал на 2021 година, вкупните средства на осигурителните друштва⁷ се зголемени за 4,8% и 7,2% на квартално и годишно ниво, соодветно. Нагорната промена по двете основи главно се должи на зголемените инвестирања во државни ДХВ. Дополнителен позитивен придонес кон кварталниот раст имаат техничките резерви на осигурувањето и останатите побарувања, додека кон годишниот раст, техничките резерви на осигурувањето и сопственичките вложувања. На страната на обврските, кварталниот раст целосно се објаснува со повисоките останати обврски и технички резерви на осигурувањето, додека главен носител на годишниот раст се техничките резерви на осигурувањето.

Извор: НБРСМ.

- Вкупните средства на инвестициските фондови^{8,9}, на крајот на март 2021 година, бележат квартален раст од 6,4%, додека споредено на годишна основа се повисоки за 24,1%, соодветно. Растот по двете основи во најголем дел е резултат на зголемените вложувања во сопственички и должнички хартии од вредност. На страната на обврските, кварталниот раст пред сè се должи на повисоките капитални сметки на инвестициските фондови.

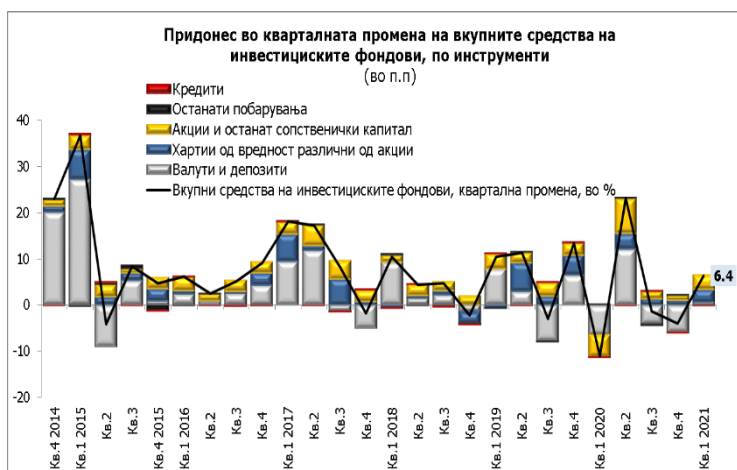
⁷ НБРСМ тековно ја известуваат сите шеснаесет осигурителни друштва коишто се вклучени во регистарот на Агенцијата за супервизија на осигурувањето (АСО), од кои единаесет за неживотно осигурување и пет за животно осигурување.

⁸ Во регистарот на Комисијата за хартии од вредност (КХВ), тековно се опфатени осумнаесет отворени и единаесет приватни инвестициски фондови, при што НБРСМ ја известуваат дваесет и седум фонда.

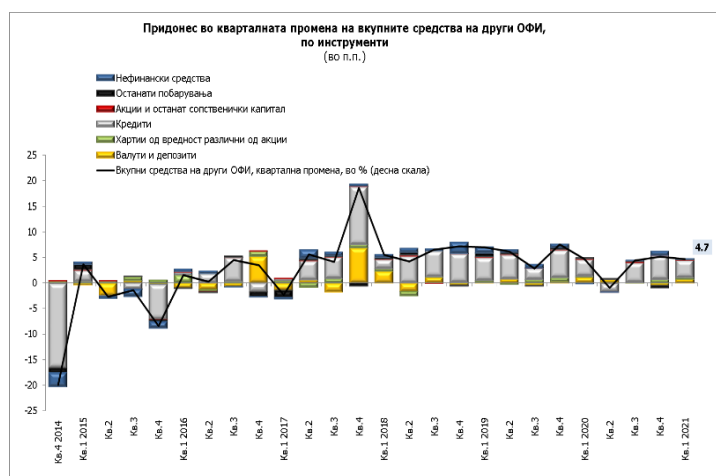
⁹ Во првиот квартал од 2021 година, во сериите податоци е вклучен нов инвестициски фонд.

Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

- **Вкупните средства на другите ОФИ^{10,11}**, овој квартал, бележат квартално и годишно зголемување од 4,7% и 13,8%, соодветно. Заклучно со 31.3.2021 година, кредитната активност на финансиските друштва и друштвата за лизинг достигна 9.629 милиони денари и оствари квартален и годишен раст од 4,9% и 15,7%, соодветно. Кварталниот раст речиси целосно произлегува од кредитната активност на финансиските друштва. Растот на годишно ниво во најголем дел е резултат на зголеменото кредитирање од страна на финансиските друштва, при придонес, но помал и на кредитирањето на друштвата за лизинг. На страната на обврските, кварталната и годишната промена на вкупните средства на другите ОФИ е одраз на зголемените обврски врз основа на земени кредити и на капиталните сметки.

¹⁰ Почнувајќи од првиот квартал на 2014 година, вклучени се податоците за новите известувачи финансиските друштва и друштвата даватели на финансиски лизинг. Во податоците тековно се опфатени дваесет и шест финансиски друштва и седум друштва даватели на финансиски лизинг.

¹¹ Во четвртиот квартал на 2017 година во сериите податоци е вклучено ново финансиско друштво (штедилница којашто се пререгистрира во финансиско друштво), промена којашто има влијание врз годишните стапки на промена.

Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

***

Ревизии на податоци

Податоците за движењата кај ОФИ во ова соопштение содржат ревизии на податоците за четвртиот квартал на 2020 година, поради добивање нови, коригирани информации и податоци од известувачите. Овие ревизии не предизвикаа значителни промени кај претходно објавените податоци и главно произлегуваат од подобрениот опфат и квалитет на известувањата.

Придружни информации

Временски серии податоци: Квартални податоци за средствата и обврските на финансиските институции <http://nbrm.mk/ns-newsarticle-bilans-i-pregledi-na-finansiskite-institucii-kvartalni-podatoci.nspix>

Методолошки објаснувања:

http://nbrm.mk/content/statistika/Monetarna%20statistika/metodologija/Metodologija_monetarna_07_2018_mak.pdf

Информација за методолошки измени во монетарната статистика, статистиката на останатите финансиски институции и статистиката на каматните стапки: http://www.nbrm.mk/content/statistika/informacii/Informacija_za_promeni_vo_monetarnata_statistika_mk.pdf

Следни објавувања: Календар на објавување податоци

http://www.nbrm.mk/content/statistika/kalendar/Kalendar_na_objavuvanje_podatoci.pdf

Квартални податоци за средствата и обврските на финансиските институции: 31 август 2021 година (референтен пресек заклучно со втор квартал на 2021 година).

За новинарски прашања, ве молиме контактирајте со лицата од Кабинетот на гувернерот.

За подетални информации во врска со објавените статистички податоци, побарајте нè на: contact.statistika@nbrm.mk или на телефонскиот број 02 3215 181 локал 116 (или 112/ 110/ 108).